

התורה והמצוות

בס"ד גליון ז' פרשת ויצא ה'תשע"ט

גליון שבועי לחניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

סוד המדות

יסודות חסידות ברסלב מתבארים על סדר שיר ידירות לדני צחק בריטער הי"ד

המשך פרק ב: אור רבינו – אור הגאולה!

בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֱלֹהֵינוּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָנוּ גְּאוּלָּא,

וְהַבְדִּילָנוּ מִן תּוֹעֵי בְּדַרְכֵי אֱ-לֹהֵינוּ לְכַלְכְּלוּת שִׁבְעַת רוּעֵי יִשְׂרָאֵל:

בשבועות שעברו נתבאר שאור הגאולה הוא הארת שער החמישים דקדושה, ועל כן מוכרחים לעבור קודם לכן את הזה לעומת זה שהוא הקליפות של שער החמישים, ורק ע"י שמנעינים את הקליפות האלו, זוכים לגאולה שהיא הארת שער החמישים. ולהכניע הקליפות אפשר רק ע"י הארה משער החמישים דקדושה בעצמו, וזהו ענין פנימיות התורה שמתגלה לפני ביאת המשיח שהוא הארה משער החמישים דקדושה שבכח זה יכולים לעבור את הנסיונות של שער החמישים, ועתה נמשיך לבאר מעט בענין שער החמישים הזה.

דהנה יש להדגיש שענין המ"ט שערים ושער החמישים, אינו סתם עוד דרגה של טומאה (ולעומתו בקדושה), אלא הוא מהות אחרת לגמרי, כי מ"ט הוא בחי' כל הדרכים והמידות, כי מ"ט הוא שלימות המניין, היינו ז' פעמים ז', שהם שבע מידות, וכשכל אחד כלול מכל הז' הרי הוא מ"ט, וזהו בחי' המ"ט שערים דקדושה שהם כללות העצות והדרכים להשגת הקדושה, וזהו ג"כ לעומתם בסט"א שהם כל מיני התגברות בכמה וכמה דרכים ואופנים פרטיים, אבל שער החמישים הוא בבחינת למעלה מכל זה, בבחי' אין סוף, וע"כ היצר הרע שיניקתו משם הוא בבחי' בלי סוף, וכפי שרואים בזמננו שהתגברות היצר הרע הוא באופן מבהיל ממש, בבחי' בלי סוף וגבול לרע ולטינופת וכו', אבל זה לעומת זה, שער החמישים דקדושה הוא באמת בבחי' אין סוף, ועל כן אין סוף לעצות והגילויים וכו' שמתגלים בשער החמישים.

והנה ענין זה מבואר בליקוטי הלכות בכמה מקומות, ונעתיק מעט מדבריו וז"ל (ליקו"ה סימני בהמה וחיה הלכה ד אות טו): 'זוהי בחינת מ"ט שער'י טמאה שהם כנגד מ"ט שער'י קדושה, כי כמו שיש להקדושה גבול ומספר בזה העולם שהוא בחינת שבע פעמים שבע שהם כולל שרש המספר כפ"ל. כמו כן את זה לעומת זה הם שבע פעמים שבע בטמאה שהוא השקר. כי הם נקנסים גם כן תחת המספר, אף על פי שצמד עצמם הם למטה מהמספר כפ"ל, אך מחמת שאינם מתקיימים כי אם על ידי שמתלבשים עצמם באיזה אמת כפ"ל, על כן בהכרח שיש להם גבול ומספר גם כן כפ"ל. ועל ידי זה האמת בעצמו שהם יונקים ממנו, שעל ידי זה עקר התגברות השקר שלהם, על ידי זה האמת בעצמו הוא הנקצתם ומפלתם בבחינת ומלכותו בכל משלה, כי מאחר שאין פח להשקר שלהם, כי אם על ידי האמת שהם מתלבשים עצמן בו. על כן אין להם קיום, כי אם לפי שעה קלה, כמו שצאמר, "ועד ארגיע לישון שקר" (משלי יב, יט), כי אחר כך מתגבר האמת שהם יונקים ממנו ומפיל אותם ומגלה רמאותם ושקריותם.

אבל יש בחינת שער החמישים של הטמאה כפ"ל, שהוא כנגד שער החמישים של הקדושה, שזה השער כולל כל הסטרא אחרא והקליפות וכל השקרים והרמאות שבעולם, שמעצם רבי השקרים והרמאות שיש שם הוא כמעט בלי גבול ומנין, כי אף על פי שגם הוא בהכרח להתלבש עצמו באיזה אמת, אבל הוא יונק כל כך מהקדושה והאמת עד שיכול, חס ושלום, לבלבל ולהעלים כל מיני אמת שבעולם ולהפך ברמאותו וערמתו הגדולה והעמקה בלי שעור; להפך מאמת לשקר ומשקר לאמת, לשום רע לטוב וטוב לרע, כמו שצאמר, "הוי האמרים לרע טוב ולטוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך וכו'". וכשזאת הסטרא אחרא והשקר מתגבר, חס ושלום, אז צאמר, "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו'". שזהו בחינת תקף מרירות הגלות האחרון המר והארץ הזה, שצאמר עליו, "ותרד פלאים וכו'". ונסתר ונעלם הקץ הפלאות, כמו שצאמר, "עד מתי קץ הפלאות". ועקר אריכת הגלות הוא מה שהתגבר השקר מאד מאד כמעט בלי גבול, חס ושלום, שהוא עקר הרע והטמאה כפ"ל. וכמו שצאמר, "ותשלך אמת ארצה וכו'". וכמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה, והאמת תהיה נעדרת (שע"ה נט, טו), שניצשה האמת עדרים עדרים, כי הסטרא אחרא, שהוא השקר, התפשט עכשיו, בעוונותינו הרבים, לארץ ולרחב וכל מה שמגלים איזה אמת בעולם להתקרב על ידו לה' יתברך הוא מתנפל בתחבולותיו תקף לבלבל ולהסתירו ולהפכו אל ההפך ממש, שזהו בחינת תקף המחלקת שיש עכשיו בעולם בין הצדיקים והקשרים. וכן עצם הצרה המרה של התגברות החכמות והלשונות שרוצים להטעות את ישראל, להתפטר חס ושלום, נערי בני ישראל במצודתם, חס ושלום, (כמבאר מזה כבר כמה פעמים). והכל הוא בחינת התגברות והתפשטות השקר שהוא עקר הטמאה מכל הצדדים לארץ ולרחב בכלליה וישראל ובפרטיות על כל אחד ואחד ובפרטי פרטיות בכל יום ובכל שעה. שכל מה שרוצים באיזה עצה אמתית לצאת מתחבולותיו הוא מבלבל בשקריו והטעותיו, עד שאין יודעין איך להמלט ממנו. וכמו שצאמר, "בארץ זו אהלך טמנו פח לי וכו'".

המשך דבריו בענין שער החמישים דקדושה בשבוע הבא בע"ה

שיחת חברים ||| מכתבים למערכת

אומן ראש השנה

לא ידעתי אם כאן המקום, ולא ידעתי מה החידוש בזה אבל רציתי לכתוב: בערב שבת נצבים, בשערי ציון רביז"ל, הבנתי (אולי לראשונה בביורור כזה) פשוטות וחיוב עשיית התשובה, הרי מלא כל הארץ כבודו...

ביאור בתורה צ"ב

הגמרא במסכת שבת דף (ד.) אומרת ידו של אדם חשובה כארבעה טפחים על ארבעה טפחים, ולכן המוציא מרשות היחיד ומניח על יד שברשות הרבים חייב.

והקשה הראב"ד (הובא בחידושי הרשב"א שם) אמנם ידו נחשבת רחבה ד' טפחים, אבל אם ידו גבוהה עשרה טפחים, הרי נחשבת לרשות היחיד, שהרי גבוהה עשרה, ונחשבת רחבה ארבעה, וא"כ מוציא מרשות היחיד לרשות היחיד ופטור (עיין שם).

ותירץ הראב"ד שאין אדם חולק רשות לעצמו, ולכן לא נהפך מקומו להיות רשות היחיד, ולכן אין דנים בו דין עמוד גבוה עשרה (עיי"ש) לפי שהוא נע ונד.

וג"ל לבאר בזה מש"כ בלקוטי מוהר"ן חלק ראשון תורה צ"ב.

ע"י מה שאדם נע ונד בתוך ביתו, פירוש שגם בתוך ביתו ומקומו אינו תופס מקום לעצמו, זוכה בזה להחיות מתים, שבזה מחיין את השפלות, וזה בחינת יעקב שזכה לנחלה בלא מצרים, כי לא תפס מקום לעצמו, וזה בחי' אמת (חותמו של הקב"ה) (עיין תורה נ"א, קס"ב), וזה בחינת לב (ליקו"ת נ"ו).

ואולי זה בחינת זאת התורה אדם, ושם כתיב כי ימות באהל, ובטומאת אהל מצינו (אהלות ת, ה) שהדולג ממקום למקום, אין בו טומאת אהל כי לא תפס מקום לעצמו.

משה ששון בית שמש (שם בדוי)

השיעורים הקבועים!

יום	חודש כסלו	הדף היומי מסכת מנחות	מסנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ה	העמוד היומי בזה"ק זוהר חדש
ז	ט	צט	חזרה	קד:	קצו	לא.
א	י	ק	שלד, כו	קה.	קצח	לא:
ב	יא	קא	שלד, כז שלד, א	קה:	קצט	לב.
ג	יב	קב	שלד, ב-ה	קו.	ר	לב:
ד	יג	קג	שלד, א	קו:	רא	לג.
ה	יד	קד	שלד, ב-ג	קז.	רב	לג:
ו	טו	קה	חזרה	קז:	רג	לד.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה א.

יעקב – תפילת ערבית

וכעין זה בספ"ה קדושת לוי מבאר פנימיות העניין על הגלות. ומבאר שיעקב אבינו דיבק מחשבתו בשורש הנשמות [שנקרא באר שבע – משום שמשם נמשך שפע לכל השבע מדות], וחשב איך להוציא הדבר מכאן אל הפועל.

ואז ראה גודל החרון אף וארבע גלויות, וראה גודל צער השכינה ואיך שעל ידי זה 'מלאכי אלוקים עולים ויורדים' – היינו שיש ניצוצות שיש להם עליה על ידי זה, אבל יש הרבה ניצוצות שיש להם ירידה על ידי זה, והרגיש כיצד כל זה 'פוגע במקום' היינו שגורם כביכול צער למעלה, ומגודל הצער נפסק מחשבתו מהדבקות, ונפל לשינה.

ואז נתגלה אליו השם יתברך, והבטיח לו שגם בעת הגלות והצער הוא שומר עלינו, ולבסוף יגאלנו וישיב אותנו למקומנו, ועל ידי זה התעורר יעקב משינתו ונפילת הדעת שלו, 'ויאמר אכן יש ה' במקום הזה', כלומר גם בעת הגלות והצער, 'ואנכי לא ידעתי'. ואז חזר לדבק מחשבתו בשורש הנשמות [ששם מתאחדים כל ה'אבנים' שהם הנשמות ל'אבן אחת'], והמשיך בדרכו.

לעובדא ולמעשה – ליקוטי הלכות

ובליקוטי הלכות מתבאר העניין בהרחבה, שכל מה שעבר על יעקב אבינו בפרשה זו, עובר על כל נפש מישראל. ויעקב אבינו הכין הדרך לכל אחד כיצד להתנהג בכל המצבים, ובשביל זה תיקן תפילת ערבית שכוללת בתוכה את הכח הזה.

***

וביאור העניין כך הוא:

יעקב אבינו ולעומתו עשוי הרשע – הם המייצגים של האמת לעומת השקר. יעקב אבינו הוא עמוד האמת [תתן אמת ליעקב], ועשוי הוא התגלמות השקר [עולם העשייה].

אך במציאות העולם, רואים את שליטת השקר והצלחתה. כאשר עשוי נולד ראשונה, והוא זה שהוזמן לקבל את הברכות. וכאשר יעקב אבינו הצליח להוציא ממנו הבכורה והברכות – הוא יוצא לגלות ונרדף על צווארו, ואין לו בעולמו אלא הוא ומקלו.

יעקב אבינו עומד בפני קושיא גדולה: איך ייתכן שעשוי שכל כולו שקר – מצליח כל כך, וזוכה לאהבתו של יצחק וקרבנותו, ולכל השפע והברכה בלי טורח, ויש לו ארבע מאות איש עמו. והוא שמשמש כעמוד האמת – אין לו כלום, והוא נרדף כל כך.

קושיא זו היא 'פגם המשפט', שהיא הסכנה הגדולה ביותר על האמונה. כי כל קושי ונסיון שיש לאדם – הוא נסיון באמונה, וצריך להתחזק ולהאמין שהכל בהשגחה והכל לטובה, ולהתחזק בתפילה ותקווה להשם יתברך. אך כשהקושי נעשה על ידי אחר, באופן של שקר ועוולה, והוא מצליח בזה – הנסיון גדול מאד, והוא מערער את כל האמונה ומעורר כבודות לב גדול מאד 'היש ה' בקרבנו', ואם כן איך ייתכן כדבר הזה (ראה באריכות ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן ה').

ומתוך קושיא זו 'שקעה עליו חמה שלא בעונתה', היינו שנפל בדעתו מאד ולא ידע לשית עצות בנפשו, עד שמתוך כך שכב לישון בפעם הראשונה מזה ארבע עשרה שנה שלא שכב. והנה בשנתו הוא רואה איך ה' ניצב עליו, ומלאכי אלוקים עולים ויורדים 'בו'. היינו שהוא - במקום שהוא ובמצב הוא – הוא מרכז העולם. השם יתברך נמצא כאן ודווקא כאן, וכל המלאכים ופמליא של מעלה מסתובבים סביב המקום הזה.

במצב זה נתחדש ליעקב אבינו, שלא רק שאין זה כפי שסבר, כאילו חס ושלוס עזב אותו אלוקים ואיננו אתו, אלא ההיפך הגמור – דווקא במצב הזה הוא נמצא עמו ממש, ודווקא מזה נעשה כל הנחת רוח וכל הפעולות של כל העולמות. ועל זה אמר יעקב 'אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי', כי אילו ידעתי לא ישנתי. כלומר, אילו הייתי יודע שבמצב הזה השם יתברך נמצא עמי לא הייתי נופל בדעתי ולא הייתי שוכב.

ואז קיבל הבטחת השם יתברך לשמרו בכל הדרך ובכל מה שיעבור עליו, וגם יעקב הבטיח שמעתה כבר לא יהיה לו שום ספק ויזכור תמיד בכל עת ומצב - גם כשאין רואים ואין מרגישים – 'היה ה' לי לאלוקים'. ומתוך כך 'נשא לבו את רגליו' והמשיך בדרכו אל הגלות בביתו של לבן, ובמשך כל עשרים השנים שהיה בביתו, והיה צריך להתמודד עם הרמאות הנוראה שלו – לא נפל יותר בדעתו, אלא היה שר ומזמר להשם יתברך (כמבואר במדרש, שבמשך כל השנים הללו היה מזמר 'שיר המעלות').

וזהו תפילת ערבית שתיקן יעקב אבינו. היינו התפילה שמגלה שאף במקום החושך והגלות, ואפילו במקום הקושיות וכבודות הלב – נמצא השם יתברך, ואדרבה – דווקא שם הוא מתגלה ביותר. אך תפילה זו היא 'רשות' היינו שכל אחד צריך להבין זאת בעצמו, כי אי אפשר לצוות על זה ולהסביר זאת אלא הוא תלוי באבנתא דליבא.

ובזה נתבאר כל העניין: 'ויצא יעקב מבאר שבע', היינו שייצא ממקומו המיושב והשלי, 'ויילך חרנה' שהתגבר עליו החרון אף, ומתוך כך נפל בדעתו עד שלא עלה בדעתו להתפלל במקום שהתפללו אבותיו אלא ש'פגע במקום' ולא ידע מזה אפילו, ואז שקעה חמה שלא בעונתה ושכב לישון, ונתגלה לו כל העניין הזה, ומתוך כך הנחיל לנו הכח הזה – לעמוד בכל הגלויות ובכל המצבים והקושיות, ולזכור שבכל מצב נמצא השם יתברך, ולבסוף תנצח האמת את השקר, ויהיה תיקון העולם.

לאחר שסיפרה התורה באריכות על אברהם (בפרשת לך לך, וירא, חיי שרה), ועל יצחק (פרשת תולדות), מתחילה לספר על יעקב אבינו. ההתחלה כבר היתה בפרשת תולדות, שם מבואר עניין לידתו, וקבלת הבכורה והברכות, אמנם פרשה זו [וכן פרשת וישלח] עוסקת כולה בעניין יעקב אבינו, ומהלך חייו והנסיונות שעברו עליו.

מתוך פרשה זו נוכל לעמוד על מדתו ועניינו של יעקב אבינו, שהוא השלישי שבאבות שכולל את שלשתם, ועליו נאמר 'החוט המשולש לא במהרה יינתק' כי ממנו עיקר המשך והקיום של עם ישראל, ולכן אנו נקראים על שמו [עם ישראל] 'יעקב חבל נחלתו' ועוד.

פרשה זו מתייחדת בכך שכולה 'פרשיה' אחת, ואינה מחולקת כלל לפרשיות קטנות. ואף זה שייך לעניינו של יעקב וכפי שיתבאר בעז"ה.

***

הפסוק הראשון שבפרשה תמוה כולו: א. 'ויצא יעקב מבאר שבע' – למה נאמר, הרי כבר נכתב בפרשה הקודמת, וגם עיקר הסיפור הוא להיכן הלך ולא מהיכן יצא (רש"י, אור החיים, ושאר מפרשים). ב. 'ויילך חרנה' – הרי עדיין לא הלך לחרן, אלא קודם לכן הגיע להר המוריה (רש"י, אור החיים, ושאר מפרשים). ג. 'חרנה' היה צריך לומר 'לחרן' (רש"י, אור החיים).

גם המשך הפרשה הוא תמוה ונעלם: א. מהו המקום ש'פגע' בו ומדוע. ב. מה היה עניין לינתו שם ומה הכוונה 'כי בא השמש'. ג. עניין החלום והסולם וכל המראה הנפלא – מה עניינו. ד. 'אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי'. מה התחדש לו, ומה היה קורה אם היה יודע זאת קודם לכן. ה. ביאור הבטחתו של יעקב. ו. חז"ל למדו מאכן (ברכות כו:)- שיעקב תיקן תפילת ערבית, וקיימא לן תפילת ערבית רשות, וצריך להבין טעם הדבר ועניינו.

ביאור פשט – רש"י ורמב"ן

בפירוש רש"י מבואר העניין, שחזר לספר יציאתו מבאר שבע כדי לגלות שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, והלשון 'ויילך חרנה' היינו שייצא 'כדי' ללכת לחרן, או שכבר באמת הגיע לחרן, ורק אחר כך חזר לבית אל.

ובזה מבאר גם המשך העניין, שכשהגיע לחרן התעורר להתפלל במקום שהתפללו אבותיו, והלך עד בית אל, ואז 'קפץ' הר המוריה לשם ויעקב התפלל שם. ואזי 'שקעה חמה שלא בעונתה' כדי שישן שם, ואכן יעקב שכב לישון [אחר י"ד שנה שלא שכב], ונגלה אליו מראה החלום והסולם, להראות לו שיש מלאכים המלווים אותו, והבטחת השם יתברך לשמור אותו ולהשפיע עליו כל הברכות.

ומתוך כך הבין שהמקום הזה הוא מקום שער השמים וקבלת התפילות [ואם היה יודע זאת – לא היה שוכב שם], וקיבל על עצמו שאם יתקיימו כל ההבטחות – יעשה מצבה ויעבוד עליה את השם יתברך.

אמנם עדיין צריך ביאור: א. מדוע לא התעורר בתחילה להתפלל במקום שהתפללו אבותיו. ב. מדוע היה נחוץ כל כך שישכב שם, עד שבשביל זה שקעה חמה שלא בעונתה. ג. מדוע שכב שם אחר שלא שכב י"ד שנה. ד. איך 'לא ידע' ששם הוא בית אלוקים ושכב לישון, הרי כל ביאתו לשם היה רק מחמת שהיה 'מקום שהתפללו בו אבותיו' ואם כן ידע גודל מעלת המקום.

והנה גם הרמב"ן הלך בדרך זו, אלא ששינה כמה דברים: א. החלום היה כדי להודיע לו שהוא אינו זקוק לשמירת המלאכים, אלא השם יתברך בעצמו שומר עליו. ב. לא הר המוריה קפץ, אלא יעקב קפץ [אל הר המוריה, או מהר המוריה לחרן, או שניהם]. ג. ההבטחה של יעקב איננה על המצב אלא 'היה ה' לי לאלוקים'. וכפי שנראה להלן בעז"ה, בדבריו יש קצת יישוב על הקושיות הנ"ל.

והנה בספר אור החיים הקדוש גם כן הלך בדרכו של רש"י, כשהוא מטעים לשון הפסוק 'ויצא יעקב מבאר שבע' – שלא הוצרך יעקב אלא 'לצאת' מבאר שבע ותו לא, כי מיד הגיע לחרן שהרי 'ויילך חרנה' – חרן הלך אליו. ובהמשך הפרשה מבאר ש'אנכי לא ידעתי' היינו שלא ידע מה הטעם ששקעה החמה שלא בעונתה, וכעת נודע לו שהתכלית היה כדי שידבר עמו השם יתברך, ואם היה יודע לא היה שוכב לישון מיד אלא היה מכין עצמו לכך, ואולי היה מתנבא אף בהקיק.

פנימיות העניין – אור החיים וקדושת לוי

בדברי האור החיים הקדוש מתבארת הפרשה גם בדרך רמז על הנשמה. ומבאר שהנשמה יוצאת מ'באר שבע' היינו מ'באר מים חיים' שהוא שורש הנשמות, וצריך להישבע שלא יעבור על דברי תורה, ומיד הולך עמה היצר הרע שהוא 'חרן'.

והמשך הפרשה מלמד על העצות כיצד לעמוד במלחמת היצר: 'ויפגע במקום' היינו להתפלל הרבה להשם יתברך, 'ויקח מאבני המקום' הוא לימוד התורה, 'וישים מראשותיו' הוא קריאת שמע, 'וישכב במקום ההוא' הוא זכירת יום המיתה.

ועניין החלום מלמד שעל ידי זה זוכה להגיע למעלות של השגת ה', וזוכה להיות סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ומלאכי אלוקים עולים ויורדים בו, היינו שמעשיו הטובים מעוררים מ"ן, וממשיכים מ"ד. ולבסוף זוכה 'הנה ה' ניצב עליו' שהוא נבואה ממש.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה א'

עבודת היום || פנינים על סדר סדר היום והתפילה

התבודדות

וכמו, העיקר הוא בזמן ההתבודדות לצעוק הרבה להש"ת על זה עצמו, מה שנפל החן והחשיבות כל כך, ואין אנו מחשיבים את ההצלחה האמיתית שהוא כל נקודה של שייכות נחת רוח להש"ת, כי באמת זה גופא נכלל בדברי רבינו"ל שהיצר הרע רוצה לעשות את האדם משוגע ממש, כי אין לך שגעון גדול מזה מה שהחן והחשיבות הוא על דברים גשמיים, והרבה פעמים אף שעוסקים בתורה ועבודת ה', מ"מ יש הרגשה שמי שיש לו ממון וכבוד וכיוצא"ב הוא "מצליח", ובאמת הרי זה שטות ושגעון ממש, כי הלזה יקרא הצלחה, הרי אין לו מזה שום דבר באמת, וההצלחה האמיתית היא דייקא מי שזוכה לעסוק בתורה ועבודת ה' ולהסתכל בשכל של כל דבר, אלא שזוהו מציאות הגלות מה שנפל החן והחשיבות מאוד ועל זה צריך לצעוק הרבה להש"ת שזנכה לחן והחשיבות האמיתי, ושזנכה להסתכל בשכל של כל דבר ולהאמין בזה שיש שכל ופנימיות בכל דבר, ולעסוק הרבה בתורה שעו"ז נותן כח למלכות דקדושה.

וכמו כן לצעוק ולבקש הרבה להינצל מהמצועק דבר מתלבש בהם שזה סכנה גדולה כל כך, וכמעט אין שייך להינצל מזה רק ע"י תפילה ובקשה הרבה מהש"ת שזנכה להינצל מהמצועק האלו, ובפרט ממצוות המחלוקת שבזה הבעל דבר מטעה מאוד מאוד וכמו שהאר"ך בזה מוהר"ת בליקוטי הלכות (יו"ד הלכות יין נסך הלכה ד אות טו) וז"ל שם: 'אין לך דבר שהבעל דבר יוכל להטעות את האדם ולהפך עברות למצוות כמו בענין מחלקת, שם שם מרדד הבעל דבר, כי בענין זה יכול בקל להתלבש עצמו במצוות ולהפך עיונות הגדולים בתורה למצוות גדולות, כי מסית את האדם על חברו שמצוה גדולה להפך ולרדפו, כי הלא עשה כן וכן וכו' כפצוי ענין זה הרבה בעולם, כי זה ידוע ש'אין אדם שאין בו איזה חסרונות או איזה מדה רעה, אבל אנו מצינים לבלי להסתכל על הרע שבנישאל כי אם על הטוב ולדון את כל אדם לכף זכות כמו שהזכירו רבותינו זכרונם לברכה בכמה מקומות, אבל על ידי תאוות הנצחון והמחלקת מתגבר הקץ כל בשר שהוא אורב לענין ולהסתכל רק על הרע, לחפש ולחקר ולמצא איזה רע בכל אחד ובפרט בהקשרים החפצים באמת לאמתו שעליהם מגרה ביותר את החולקים לענין בהם בענין רעה, למצא בהם חסרונות הרבה ולבדות עליהם שקרים וכזבים בלי שעור עד שיעשה אצלם שפיכות דמים למצוה גדולה עד שמתירין דמים, ושופכים דמים פמנים בבזיונות וחרפות ובושות הרבה ומלבינים פניהם בריבים עד שמתירין דמים ממש', ועיוין שם עוד, ועל כל זה צריך לבקש הרבה מהש"ת שלא להיכשל בזה.

וכן צריך לבקש הרבה מהש"ת לזכות להאמין באמת שיש שכל ופנימיות בכל דבר, ולא להיות ח"ו בבחי' עשו שאינו חפץ בתבונה רק בהתגלות ליבו כל היום, וכן צריך לבקש הרבה מהש"ת לזכות לעסוק הרבה בתורה, בעמל ויגיעה וגם בעת קושי (שכל זה הוא בחי' תורה בכח), ולזכות לחיות עם החן דקדושה באמת, שעל כל זה צריך לצעוק הרבה מאוד להש"ת כי היצר הרע לוחם ע"ז מאוד ועושה את האדם משוגע בזה שמבזבז הזמן היקר ואינו עוסק בתורה ובוהו שאינו מבין בפנימיות ובשכל ובמה שמחשיב חן וחשיבות לא אמיתיים וכנ"ל.

שמחה

אבל שאר כל היום יהיה בשמחה, כי ראוי לשמוח מאוד מאוד על כל נקודה ונקודה של אמונה בפנימיות, שבזה אנו דבוקים בדרכיו של יעקב אבינו שהיה מסתכל בשכל של כל דבר, וכן בכל פעם שזוכים לעסוק בתורה ראוי לשמוח מאוד מאוד על שעכשיו נותן בזה כח למלכות דקדושה ולכל הצדיקים שדבקים במלכות דקדושה וכלשון רבינו"ל.

וביותר ראוי לשמוח מאוד על שזכינו להיות בראש השנה אצל רבינו"ל, שאז הוא עיקר בחי' ייחוד חמה ולבנה, כי ראש השנה הוא תחילת השנה של החמה והוא ראש חודש של הלבנה ובוהו מתאחדים חמה ולבנה בשלימות וע"ז יש כח בכל ימות השנה להאמין שיש שכל ופנימיות בכל דבר ועל זה ראוי לנו לשמוח מאוד מאוד.

על הפרשה || פנינים על פרשת השבוע

מוהר"ת (בהלכות פקדון הלכה ד) מאריך לבאר את ענין הפרשה, מה שמצינו שיעקב אבינו עיקר עסקו היה ב"שמירה", וזה על פי מה שמבאר קודם לכן (מאות יד) באריכות שיעיקר ענין השמירה הוא ע"י ההסתכלות בשכל ובפנימיות של הדבר שע"ז אין כח להסתי"א להזיקו, כי עיקר ההזיקות הם מהסתי"א אחרא שמתגברים כפי מה שיש אחיזה לבחינת החיצונית של הדבר, ע"י שאין מקשרים את החיצונית אל הפנימיות, וע"י ש באריכות, וע"ז מבאר שכל כן יעקב אבינו שהוא זכה להסתכלות בפנימיות השכל של כל דבר עסק בשמירה כי עיקר השמירה הוא ע"י בחינה הנ"ל, וע"כ הלך קודם לכן י"ד שנה לבית שם ועבר למוד תורה כי רק ע"י עסק התורה יכולים לקשר החיצונית אל הפנימיות [ואח"כ מבאר גם תחילת הפרשה על פי זה], ונעתיק בזה לשונו הזהב.

וזה"ל שם (באות יט): 'ועל כן יעקב אבינו הכרח להיות שומר אצל לבן ועל ידי זה ידקא זכה לזווגו שהיא יראת ה', כמו שכתוב, ויעבד ישראל באשה ובאשה שומר. כי יעקב ברח מעשו, מחמת שלקח ממנו בחקמתו הבכורה והבכרה, כמו שכתוב, ויעקבני זה פעמים, ותרם אונוקלוס, וחקמני. כי הבכורה היא בחינת השכל, כמו שמבאר בהתורה הנ"ל, ע"י שם. כי עשו בזה את הבכורה, שהיא השכל, ומכרה בשביל תאוות אכילה, כי לא יחפץ קטיל בתבונה, כי לא האמין שיש בכל דבר פנימיות שהיא עקר חיותו וצרכיו

לקשר כל דבר לשרשו שעל ידי זה זוכין לחיים נצחיים. והוא לא האמין בזה ועל כן אמר, הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה, כי לא בחר בחיים ואמר שהוא הולך למות, כי הוא מעלמא דפרודא שהוא סטרא דמותא ואינו מאמין בחיים אמיתיים שכולין לקשר כל דבר לשרשו שהוא עקר החיים לנצח ועל כן בזה הבכורה שהיא עבודתו של מקום שהיתה בתחלה בבכורות. כי על ידי הקרבנות מקשרין ומעלין הכל לשרשו ועל שם זה נקרא קרבן פדיוע. והוא כבר בזה ואמר שהוא הולך למות, כי לא האמין בחיים נצחיים.

פי יעקב בחינת כלל ישראל מאמינים שעקר החיים הוא לעתיד שזנכה לחיים נצחיים על ידי התורה והמצוות שעל ידי זה מקשרין הכל לשרשו שהוא עקר החיים לנצח. אבל עשו לא האמין בזה ואמר שהולך למות מיתה עולמית ולמה זה לי בכרה שהוא בחינת השכל, בחינת עבודת הקרבנות לקשר הכל לשרשו, כי כבר בזה מחמת תאוות לבו פי לא יחפץ קטיל בתבונה, ועל כן אמר יעקב, מכרה כיום את בכורתך לי כדי שלא יאשר לעשו שום אחיזה בקדשת השכל.

ואז זכה יעקב לבכורה שהוא השכל. ואחר כך לקח ממנו גם הבכרה ועל כן חרה לעשו מאד, ואמר, הכי קרא שמו יעקב וכו' את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי. פי עשו סבר שהוא מכר הבכורה ליעקב, שהוא השכל והוא יקח לעצמו הבכרה בגשמיות שהוא כל העשירות וכל הדברים שבעולם הוא רק מהשכל והחכמה ומאחר שיעקב זכה להחכמה שהיא עקר החיות בודאי מגיע לו ממילא גם הבכרות והעשירות וכל טוב בגשמיות, כי הסוס טפל לרוכב, ועל כן באמת אמר יצחק, גם ברוך יהיה. וכמו שפרש רש"י שם שהיה יצחק חרד וכו' עד שאמר לו עשו שלקח ממנו הבכורה אז אמר אם כן פדיון ברכתי אותו גם ברוך יהיה, הינו כי מאחר שכתב לקח ממנו הבכורה, שהיא השכל, בודאי מגיע לו גם כל הבכרות בגשמיות, כי הגשמיות טפל ובטל אל הרוחניות שהוא החיות של כל דבר וכנ"ל.

ואז ברח יעקב אל לבן לקח אשה משם ושומר את צאנו בשביל זה. פי יעקב אחר שזכה אל הבכורה והבכרה אבל ראה שעדין הוא מלחמה גדולה לקשר שניהם יחדו תמיד שיקשר תמיד החיצונית אל הפנימיות, ועל כן הלך תחלה לבית שם ועבר ועסק שם בתורה ארבע עשרה שנה, פי עקר ההתקשרות על ידי התורה כנ"ל.

וכשצא משם פגע במקום ההוא שהוא מקום הבית המקדש ששם עולין כל הקרבנות, שמעלין כל הדברים שבעולם לשרשו, ושם עקר התקשרות ועלית כל הדברים לשרשו פדיוע. ועל כן ראה שם סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, הינו שראה שהאדם וכל התלוי בו ונלוה אליו הכל בבחינת סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, כי כל דבר יש לו שרש למעלה ואף על פי שבקאן הדבר מצב ארצה, כי מלבש בארציות וגשמיות, אבל ראשו מגיע השמימה, פי יש בו חכמה ושכל שהוא בחינת ראש שמגיע עד לשמים למעלה למעלה וצרכיו לקשר הכל לשרשו.

ועל כן הבטח אז על השמירה, כמו שכתוב: והנה אנכי עמד ושמרתיך וכנ"ל, פי שם עקר השמירה לשמירה לקשר החיצונית אל הפנימיות וכנ"ל. ואז הלך לבית לבן ונעשה שומר דקא, פי על ידי השמירה ששומר פראוי בתכלית השלמות על ידי זה תקן בחינת מדת השמירה בשמירה, הינו שזכה לשמר כל חפצי העולם מאחיזת החיצונים, רק לקשר כל החיצונית אל הפנימיות וכנ"ל. ועל ידי זה לזווגו, כמו שכתוב, ובאשה שומר, פי היא בבחינת שומר כנ"ל, פי שם עקר השמירה כנ"ל.

ועל פי זה מתבאר היטב כל פרשה זו שזה גופא היה ענין המראה של החלום שהיה בעת הליכתו ללבן, שבזה נתגלה לו הכח של כל אדם לקשר כל דבר בעולם לפנימיותו, כי כל דבר הוא בחי' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, וכן כל אדם הוא בבחי' זו, וע"י כח ההסתכלות בשכל הוא מקשר כל דבר לשרשו, וזה עצמו הדרך לשמור על כל דבר, וע"כ נתגלה לו עניין זה דייקא בדרכו ללבן.

ויש להוסיף ולהמתיק בזה שהרי באמת כל תקופה זו של ההליכה ללבן היה אצל יעקב בבחי' חושך נורא, מה שלאחר שנים שהיה אצל יצחק אבינו בארץ ישראל, ואח"כ היה אצל שם ועבר י"ד שנה, ואח"כ הוצרך לילך לבית לבן לתקופה כ"כ גדולה ולהתמודד עם הרמאות של לבן [שכמובן הוא עניין של מלחמה עם הסתי"א ולא רק עם לבן עצמו], וכ"ז היה נסיון לא פשוט, וע"כ אז נתגלה לו עניין זה של סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, היינו שהחושך והלילה הוא בחי' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, כי א"א לזכות להשגת השכל והפנימיות רק ע"י בחי' נ' שהוא בחי' מה שעובר על האדם לילה וחושך שאינו רואה ומשיג את השגת השכל, ואעפ"כ הוא מאמין באמונה שלימה שיש בכל זה שכל ופנימיות, וע"י שו לו את הכלי לקבל אח"כ את הארת השכל, וזה מה שהראו ליעקב את החלום שסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ללמדו שרק זהו הדרך לבוא לשלימות ההשגה והתיקון, ואכן רק ע"י זכה יעקב להביא לעולם את י"ב שבטי י"ה שהם עיקר בחי' החן וחשיבות וכמבואר במאמר.

ועל כן אז תיקן יעקב תפילת ערבית, כי נתגלה לו עוצם מעלת תפילת ערבית שהוא בחי' התפילה בעת החושך והזוהמ, שהיא עיקר היסוד והפתח והכלי לבוא אח"כ להארת יום שהוא בחי' הארת השמש, כי א"א לזכות לבחי' הארת השמש שהוא בחי' אור יום, השגת השכל, רק ע"י האמונה בעת הלילה שהוא בחי' תיקון מידת הלבנה [ואמנם א"א לחייב בזה את האדם, וע"כ תפילת ערבית רשות, אבל באמת דייקא זהו הכלי להמשיך בחי' הארת היום].

השבוע נעסוק בתלמידי רבינו – שהרי התלמידים הם נחשבים תולדות ׀ יארצייט הרה"ח רבי צבי אריה רוזנפלד זצ"ל

ר' צבי אריה נולד בעיר גידינה בפולין, בשנת תרפ"ב, וחלה בדיפתריה כשהיה בן ששה חודשים בסך הכל. אביו ר' ישראל אבא, נישג ל"חפץ חיים" וביקש מהצדיק הקשיש לשנות את שמו של התינוק (דבר שנהוג לעשותו למען חולה מסוכן). ואכן אביו הוסיף לו את השם בן-ציון, והבריא ממחלתו.

אביו ר' ישראל אבא רוזנפלד חי מרבית חייו בעיר קרמנצ'וג באוקראינה. עם הטבח שנעשה במשפחתו בעת המהפכה הבולשביקית – פנה מערבה, דרך פולין, והגיע לארה"ב בשנת תרפ"ד, ביחד עם בנו בן השנתיים. באותה עת היה בניו יורק בקושי מניין של חסידי ברסלב, ר' ישראל אבא סייע להקים שם התוועדות שבוועיות ללמוד את ספרי רבנו. ר' ישראל אבא היה פעיל גם בגיוס כספים לקהילת ברסלב בארץ ישראל.

בעוד הוא גדל ברובע בראונזויל בברוקלין, למד ר' צבי אריה בישיבה על שם הרב חיים ברלין ואחר כך בישיבת תורה ודעת. אחר כך הוא למד בהדרכתו של רבי אברהם יפה' הנודע בכל העולם כראש ישיבת נובהדרוק – בית יוסף. בגיל עשרים שלוש, אחרי שהשלים בפעם השניה את כל התלמוד יחד עם כל שאר לימודיו המגוונים, הוסמך ר' צבי אריה לרבנות על ידי מרור הגאון רבי אברהם יפה' ורבנים חשובים נוספים.

כבר בשנת תש"ב בהיותו בן עשרים התחתן והתחיל לקרב ע"י הארגון "ועד ההצלה". אביו שהכיר את ר' אברהם שטרנהרץ זצ"ל עוד בעיר מגוריו קרמנצ'וק היה מתכתב איתו בכל עת, ולאחר פטירת אביו בשנת תש"ז, המשיך ר' צבי אריה להתכתב עם ר' אברהם שהתגורר בירושלים.

במסגרת הראשונה מבין יותר מחמישים מסעותיו לארץ הקודש, בשנת תש"ט, הוא נפגש עם ר' אברהם ששתל בר' צבי אריה את הצורך הבורע להפיץ בארה"ב את תורתו של רבינו. זאת נעשתה לשליחות חייו, כמו"כ ר' אברהם אמר לו שלא ישנה את לבושו בכדי שיוכל לקרב כך הרבה אנשים בארה"ב. ולמשך שלושים שנה עסק ר' צבי אריה כחלוץ בתנועת בעלי התשובה בארה"ב, וזכה לקרב אלפי יהודים ליהדות ולתורתו של רבי נחמן מברסלב זיע"א, ובו בזמן הוא נפגש בהורים זועמים, באימים על חייו ועל משפחתו, ואפילו ניסו להעמידו לדין על חטיפה (השווה: סיפורי מעשיות, יב). אולם, הוא התמיד בעבודתו, והביא ממש אלפי יהודים להכרה בארונה עם היהדות ועם תורת רבינו. לאחר פטירת ר' אברהם שטרנהרץ זב"ק בר' אליהו חיים רוזין ור' לוי יצחק בנדר.

זכה להיות באומן כבר בשנת תשכ"ד ואף אירגן כל שנה שנה נסיעה מסודרת לאומן. בקרב תלמידיו היו שפתחו את הדרך למסעות לאומן לצינון של רבינו עוד בזמן מסך הברזל, ורבים מתלמידיו פעילים עד היום הביטים שבונים בעולמה של חסידות ברסלב.

כשהוא מרבה בהרצאות ודרשות, אהב ר' צבי אריה להעניק לציבור מידיעותיו הנרחבות בתלמוד, במדרש, בזוהר, בקבלה ובמשנתו של רבינו, במסגרת שיעורים שהשתתפו בהם תלמידים אשכנזים וספרדים גם יחד. הוא הציטין גם בחכמה מעשית וידע לייצע עצות טובות גם בענייני כספים. אולם לעצמו הוא חי חיי הסתפקות במועט, ובמשכורתו כמורה פרנס את עצמו ואת בני משפחתו.

מלבד הזמן שהקדיש להוראה בבית-הספר ולהרצאות על תורתו של רבינו, הקדיש ר' צבי אריה את עצמו גם לגיוס כספים לבניית מוסדות ברסלב בירושלים, בעידודם של ר' אברהם שטרנהרץ ור' אליהו חיים רוזין. יצוין כי הוא אשר גייס את מרבית הוצאות הבניה, ובזכותו הוקם הבנין הגדול המתנשא כיום במרכז של השכונה החרדית "מאה שערים" בירושלים המשמש מאז ומקדם למרכז רוחני לתורה ולתפילה, כמו"כ עזר מאוד לבנות את ישיבת ברסלב בני ברק ואת בית כנסת ברסלב בקטמון ועוד.

ר' צבי אריה עסק גם לגייס כספים כדי להוציא לאור את כתבי רבינו בלשון הקודש. הוא אף יזם את תרגום משנת רבינו ללשון האנגלית. פעולה זו החלה בתרגום שיחות

הר"ן, שתורגם על ידי הרב אריה קפלן ז"ל (המחבר המפורסם של ספרי קבלה, מדיטציה יהודית ועוד) על פי בקשתו של ר' צבי אריה, את עריכת הספר עשה רבי צבי אריה עצמו. כמו כן גייס ר' צבי אריה כספים וחילק אותם למשפחות עניות בברסלב שגרו בארץ ישראל.

מכון "לחלת צבי" שהוקם בשנת תשל"ט על שמו ולזכרו ע"י חתנו הרה"ח ר' חיים מנחם קרמר שליט"א ממשיך בעז"ה את מפעלו המבורך והעמיד בראש מעייניו את הפצת אור תורת רבי נחמן. ההתחלה הייתה צנועה, אולם ההשפעה הייתה אדירה, במהלך עשרים וחמש שנות פעילות המכון, ראו אור מתורותיו ורעיונותיו של רבינו נחמן למעלה מ-130 ספרים – בכל הנושאים ובכל תחומי החיים – בכל השפות הנפוצות בקהילות היהודיות בימינו. באנגלית, עברית, ספרדית, רוסית, וצרפתית. הספרים חוללו נפלאות והביאו יהודים רבים לחשיבה שונה בחייהם וקירובם לדרך התורה והמצוות, במקומות שונים בעולם. באוסטרליה, אירופה, ארה"ב, דרום אמריקה ועוד.

המכון מוציא לאור תרגומים ופירושים בני סמך וכן עבודות כלליות יותר על חסידות ברסלב, ומפארים את כל ספרי רבי נחמן ותלמידו רבי נתן להפכם לנחלת הכלל, בכל הנושאים הפרויקטים שמטפלים בהם כוללים גם הקלטת שירים ומנגינות מברסלב על גבי תקליטורים ואף בצורת ספר מוסיקה. היעד המרכזי הוא פירוש הספר של רבי נחמן ליקוטי מוהר"ן עם פירוש "ניעמות נצח", ויצירות חשובות נוספות, הפותחות כולם צוהר לאפיקים רוחניים וערכיים. ומסייעים לאדם בחיירתו בדרך הנעלית והרצויה בזה ובבא.

סביב ר' צבי אריה התגבשה קבוצת תלמידים שאף הקימה בית כנסת משלה, ובו התקיימו שיעורים תורניים על פי דרכה ומשנתה של חסידות ברסלב, מאות רבות של משפחות התוודעו לדרכה של חסידות ברסלב ואמצו אותה לדרך חייהם, אלפים רבים נוספים מכירים ומצטיינים ממשנתה של רבנו, אף זה הודות לר' צבי אריה.

ר' צבי אריה היה מלמד ילדים והעמיד למעלה מאלף תלמידים, ר' חיים ספרינג הי"ו, אשר זכה לשמש את ר' צבי אריה במשך שנים רבות, ושהה בצילו שעות ארוכות, מספר: "זכיתי לשמש את ר' צבי אריה כמה שנים, והייתי בביתו בכל יום כשלוש שעות – כך במשך יותר משלוש שנים. כל זה היה לפני יותר מחמישים שנה. פגשתי את ר' צבי אריה כשהייתי כבן שתיים עשרה שנה. לאחר מספר שנים קראו לי לשמש כמלמד בתלמוד תורה בברוקלין, שם שימש גם ר' צבי אריה כמלמד."

"יש לדעת שבתלמוד תורה הזה, היו כמה וכמה בעיות לפני שר' צבי אריה התחיל לעבוד שם. כשהוא נכנס לעבודה, הוא עשה תנאי עמ הנהלת התלמוד תורה, שיתנו לו בשבוע הראשון יד חופשית ללמד את הנערים מה שהוא רוצה. וכך התחיל לדבר על ליבם מאורו של רבינו הקדוש, ומדברי תורתו ועצותיו הקדושות, ואצל כל הילדים הסתמן שינוי אדיר לטובה. אני זוכר מעשה מאותה תקופה, קרה כשבוע ימים אחרי שר' צבי אריה התחיל ללמד. באותו היום הגיעו כמה מהורי התלמידים, וביקשו להעביר את המלמד מתפקידו, בטענה שהילדים רוצים להגיע למקום אל נוסף כל כך ר' צבי אריה – לעולם האמת, לאחר שהכניס בליבם כיוספים וגעגועים לתכלית הנצחית.

"בזמן שלימדנו יחד באותו תלמוד תורה, לא היה לי שום מושג מחסידות ברסלב. לאחר תקופה פגש אותי חבר, וייעץ לי לשאול ולהתעניין אצל ר' צבי אריה אודות רבי נחמן מברסלב, וכך זכיתי להתוודע לאורו של רבינו הקדוש זיע"א, בתקופה בה לימדתי בתלמוד תורה, לקח אותי ר' צבי אריה תחת כנפיו, ובמשך שלוש שנים הוא לימד אותי כל יום שלוש שעות קבועות בצהרי היום, אז נוכחתי לראות את גודל בקיאותו בכל מכמני התורה הקדושה! הוא היה מציין מראי מקומות בש"ס וברמב"ם ובשו"ע בדיוק מפליא, עמוד ושורה מדויקיים. הוא פשוט זכר כל מילה, כל שיחה וכל מאמר."

"פעם נסענו יחד כמרחק שעה מניו יורק, ובדרך קנינו את ספר חסידים'. כשחזרנו ברכבת, הוא פתח את הספר ולמדנו בו. כשהגענו לבית שאלתי אותו איזו שאלה, ומיד הוא פתח את הספר חסידים והראה לי את התשובה בתוך הספר. בזמן שאני קראתי בקושי חמש דפים בלבד במשך הנסיעה, הוא כמעט וסיים את כולו".

"כשלמדתי בישיבת נובהדרוק, אצל ר' אברהם יפה'ן, ישבתי ללמוד פעם עם החברותא שלי, והיתה לי שאלה בגמרא. שאלתי את ר' צבי אריה את הקושיא והוא תירץ לי אותה, אבל החברותא שלי אמר תירץ אחר. נישגנו לר' אברהם יפה'ן, שתירץ את אותו התירוף של החברותא שלי. אז אמרת לר' אברהם יפה'ן, שר' צבי אריה אמר אחרת. אז אמר לי: 'אם כך הוא אמר, כנראה שיש לו מקור לכך'..."

"פעם היה לר' צבי אריה ויכוח עם ר' חיים צימרמן – ר' חיים אמר שהרמב"ם אומר כך וכך, ור' צבי אריה אמר שאין כזה רמב"ם בכלל... אמר לו ר' חיים: 'אם אתה צודק, אני מביא לך כתבסמיכה', ובאמת לאחר מכן הוא בדק וראה שר' צבי אריה צדק, ועמד על בקיאותו הרבה, והביא לו את הכתבסמיכה."

ר' צבי אריה ראה את הצורך הבורע להפיץ את תורתו של רבינו בקרב יהדות אמריקה, וזו נעשתה לשליחות חייו – למשך שלושים השנים הבאות היה ר' צבי אריה לחלוץ בתנועת בעלי התשובה בארצות הברית, ובו בזמן הפגיש אנשים רבים יותר ויותר עם משנתו של רבינו הקדוש, ואף עסק רבות בהדפסת ספריו והפצתם. ר' צבי אריה היה ההוכחה לכך שגם בארצות הברית החומרנית ניתן להיות יהודי חסיד ברסלב, המסמל יהודי הדבק בבוראו, ואינו נוהה אחר תענועי העולם המודרני.

מאוד אהב את ארץ-הקודש וביקש להתיישב שם בעצמו. הדבר היחיד שעייב בעדו היה התלמידים החדשים שהצטרפו מדי שנה לשיעוריו בחו"ל. פעם גמר אומר לעבור לירושלים בתנאי שתעבור שנה תמימה בלי הצטרפותו של תלמיד חדש... כאשר תקפתו מחלתו הקשה (מחלת הסרטן) בגיל חמישים ושש, עלה סוף-סוף לירושלים בקיץ תשל"ח, ובכך העניק לעצמו חודשים אחדים להתכונן בישראל לפטירתו.

אפילו כאשר הוגבל למטתו ונחלש מאוד, היו תלמידיו לומדים תלמוד וזוהר על-ידי-מטתו, כשר' צבי אריה עוקב אחר הדיון ומעיר הערות מפעם לפעם. הוא שימש כדמות-אב לתלמידיו, אשר רבים מהם באו לארץ ישראל לימים אחדים רק כדי להעביר זמן במחיצתו בפעם האחרונה. עד כמה שהתאפשר לו, הוא התמיד באמירת "התיקון הכללי", תכופות בסיועו של אחד מתלמידיו, והשאיר אחריו עזרון הכולל אלפי שעות של שיעורים והרצאות מוקלטים, אשר מאפשרות הצצה נרחבת אל תוך אוצרותיו של רבינו כיון שהן מתייחסות לכל שוחרי תורתו ומשנתו.

נפטר לבית עולמו ביום י"א כסלו בשנת תשל"ט, נקבר ונטמן בהר הזיתים בחלקת ברסלב, יהי זכרו ברוך.

השאיר אחריו את בנו ר' ישראל אבא, וחתניו הרה"ח ר' חיים מנחם קרמר שליט"א, והרה"ח ר' נתן מימון שליט"א.

(הכתבה באדיבות: 'ברסלב מאיר')

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימיל, לפקודי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-311-40331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימיל: E0773140331@GMAIL.COM
* * *

ניתן לתרום להזמין את הגליון עד לביאתכם דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האזורים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים ה"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושחיה מיועדת לעלון זה) תזכיר למצוות!
* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימיל ה"ל עד יום שני בערב **בצירוף שם מלא ומקום עיר!** (אפשר שם ותוכנית בדויים, ולציין זאת), עם זאת אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!